

Hej,

Här kommer en rapport från min resa med Club100 och Kon-Tiki Resor till Centralasien och de sk "stanländerna", dvs de länder vars namn slutar på "-stan". I vår lilla grupp på tolv personer (men utan dussinmänniskor) kom vi bra överens och stämningen var på topp resan igenom.

Man kan säga att denna resa gått i Sidenvägens spår. Denna urgamla handelsväg från Kina till Medelhavet med anor från tiden före Jesu födelse är dock egentligen inte en enda väg utan en mängd olika leder med anslutningar och sidospår. Sidenvägen hade sin glansperiod runt 1300-talet och förlorade i betydelse när man på 1500-talet gick över till sjötransporter.

FRÅN VÄNSTER: Peder Zetterberg, Britt-Marie Boudrie, Stefan Odestedt, Pyret Nilsson, Samuel Lindholm, Bengt Hildebrand, Erika Wigervall, Lennart Flatow, Barbara Norremo, Mikael Björnfot, Richard Löfgren och Henrik Höglund. På bilden saknas: Michael Cederborg och Anders Larsson.

Kazakstan

Vi flög Turkish Airlines över Istanbul overnight till jättelandet (6 ggr större än Sverige) Kazakstan och dess största stad Almaty, vackert belägen vid Tien Shanbergens fot. Transfer med subkontrakterad lokal researrangör till Hotel Otrar, perfekt positionerat i centrum vid Panfilovparken. Den heldag vi hade i lummiga Almaty och Kazakstan ägnades åt sight-seeing, först med guide och sedan på egen hand med stöd av Lonely Planet. Såg bl a den helt i trä byggda Zenkovkatedralen, marknaden, Central State Museum (med "the Golden Man"), torget Respublika Alangy med Independence Monument och en massa brudpar samt Central Mosque. Vi tog oss därtill en tur med Almatys nya och fina tunnelbana. Några av oss körde även en pubruna och träffade då på en kazakisk tjej vars syster pluggat i Västerås. Världen är liten.

Kirgizistan

Med buss reste vi vidare över den centralasiatiska stäppen från Almaty till Kirgizistans huvudstad Bisjkek (under sovjettiden kallad Frunze) där vi tog in på charmiga Asia Mountains Guest House 1. Gjorde en stadsrundtur med fokus på stora torg såsom Ala-Too Square, Victory Square och Philharmonic Square, och därpå belägna monument, där framför allt det sistnämnda torget var sevärt. Kikade även på State Historical Museum och marknaden Osh Bazaar. Av en tillfällighet sammanföll vår egen resa i området med Rosa Bussarnas dito och vi gjorde oss en glad kväll på en tysk pub med deras reseledare tillika mina vänner sedan tidigare Jonte och Angelica.

Vi besökte även sevärdheter utanför själva Bisjkek, bl a for vi till nationalparken Ala-Archa Canyon där vi gjorde en kortare trek med fantastiska vyer över bergen, till det renoverade tusenåriga Buranatornet och till Issyk-Kul, världens näst största (efter Titicacasjön) alpina sjö. Där tog vi in på Raduga Resort Center och doppade oss i den ca 700 m djupa och geotermiskt uppvärmda sjön. Vi bodde sedan en natt i jurta (cylindriskt nomadtält) vid den mindre men högre upp belägna (3000 m) sjön Son-Kul. Natten blev kall men stjärnklar och månen lyste orange över stäppen och de snöpuvdrade bergen. Vidunderligt vackert. Några av oss, inklusive undertecknad, passade även på att rida lite.

Åter i Bisjkek avslutningsmiddag för den här delen av resan på en georgisk restaurang med god mat och lite kirgisk folkmusik.

Tadzjikistan

Vi flög med det för mig helt okända bolaget Avia Traffic från Bisjkek till Tadzjikistans huvudstad Dusjanbe (f d Stalinabad) över höga berg och kunde så småningom välbehållna checka in på Hotel Poytakht mitt i centrum. Promenerade i den lummiga staden, dels på egen hand, dels under ledning av guide från vår nya lokala tadjjikiska operatör. Det fanns en del byggnader, torg, museer och monument att kika på och vi smorde givetvis också kråset på restauranger och tehus (chaikhanas).

Tadzjikerna är av persisk härkomst liksom deras språk medan övriga stanländers invånare är turkfolk. Utseendemässigt såg de också ut som perser eller andra folk från mellanöstern vilket kontrasterade med människorna i övriga stanländer

som hade ett mer mongoliskt utseende. Tadzjikerna, ffa kvinnorna, var också mer "etniskt" klädda, med färgglada plagg som påminde om de salwar kameez man ser i norra Indien och Pakistan medan kazakerna och kirgiserna oftast var klädda västerländskt, fast med en rysk touch.

I Dusjanbe krympte vår grupp från tolv medlemmar till nio, eftersom fem flög hem och två kom till.

Vi fortsatte i 4WD-jeepar norrut över höga pass i Fanbergen på stundtals gropig och dammig väg och genom en 5 km lång tunnel i mycket dåligt skick till den tadzjikiska staden Khojand (f d Leninabad), belägen vid ingången till den vackra, bördiga, multietniska, överbefolkade och stundtals oroliga Ferganadalen som med en ganska så flikig gräns delas mellan Tadzjikistan, Kirgizistan och Uzbekistan, och möttes efter tull- och passkontroll av den lokala uzbekiska operatören.

Uzbekistan

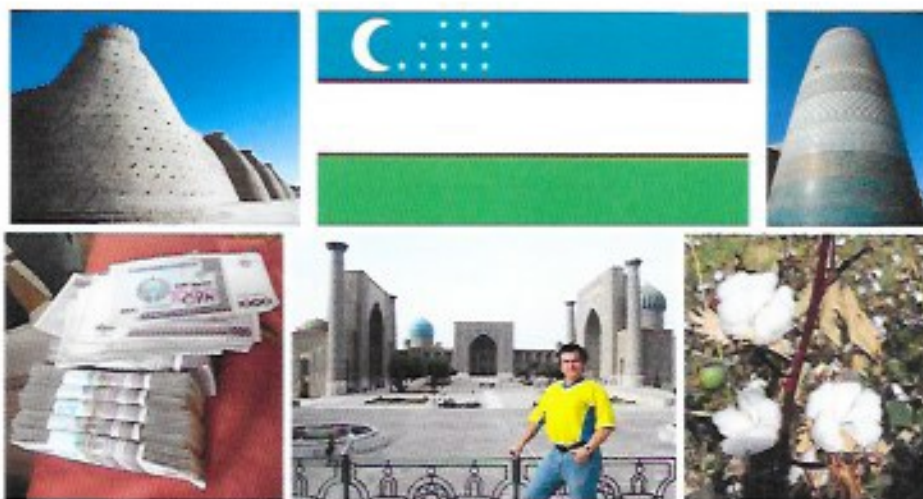
Vi inledde vår sejour i detta land med en natt på Tasjkent Palace Hotel i huvudstaden med samma namn som vi dock knappt hann nosa på innan vi nästa dag for vidare genom ett slättland fullt med bomullsodlingar till den sägenomspunna staden Samarkand där vi blev inhysta på Hotel Grand Samarkand Superior. Där hade de böter på 50 EUR om man tvättade sina kläder på rummet. Lämna in tvätt mot betalning gick däremot bra, förutom kalsonger och trosor som de inte tog emot. Hur man skulle göra med dessa kunde ingen svara på. En slags underklädernas Moment 22, alltså.

I Samarkand, en gång navet i Timur Lenks imperium, besökte vi naturligtvis Registan med de tre ståtliga medressorna (koranskolor), Bibi-Khanymmoskén,

nekropolisen Shah-i-Zinda samt Timur Lenks och hans släkts mausoleum Gur-e-Amir (Timur kallas lokalt Amir Temur), alla i vacker skrud efter noggrann renovering plus därtill något museum och dito marknad. Medan Samarkand, dess sevärdheter och historia naturligtvis var fantastiskt gick mycket i samma stil och jag fick aldrig någon direkt wow-upplevelse, ungefär som vid mitt besök 2005 i likaledes mytomspunna och upphaussade Timbuktu i Mali.

I Uzbekistan var den största sedeln på 1000 sum vilket motsvarar ungefär 3 kr. Detta medförde att var och varannan människa gick runt med stora sedelbuntar. Av vår guide fick vi därför alla före växling varsin portmonnä av necessärs storlek för att underlätta. När jag växlade 100 USD fick jag en bunt med 251 tusenlappar (skaplig juggerulle, om inte annat), vilket var ganska opraktiskt, men å andra sidan var det aldrig problem med växel som på en del andra håll i Centralasien. I Uzbekistan stötte vi också för första gången på en svartväxlingsmarknad med kurs ca 25-30% över den officiella.

Sedan for vi västerut till Buchara som liksom Samarkand har en historia sammanvävd med Sidenvägens. Checkade där in på mysiga Amelia Boutique Hotel mitt i gamla staden. I Buchara fick vi se bl a torget Lyabi-Hauz, Kalonmoskén och dess jättelika minaret, Arken (ett gammalt fort med svulstiga murar) och Bolo-Hauzmoskén samt en massa andra byggnader och basarer som jag redan blandar ihop med varandra.

Turkmenistan

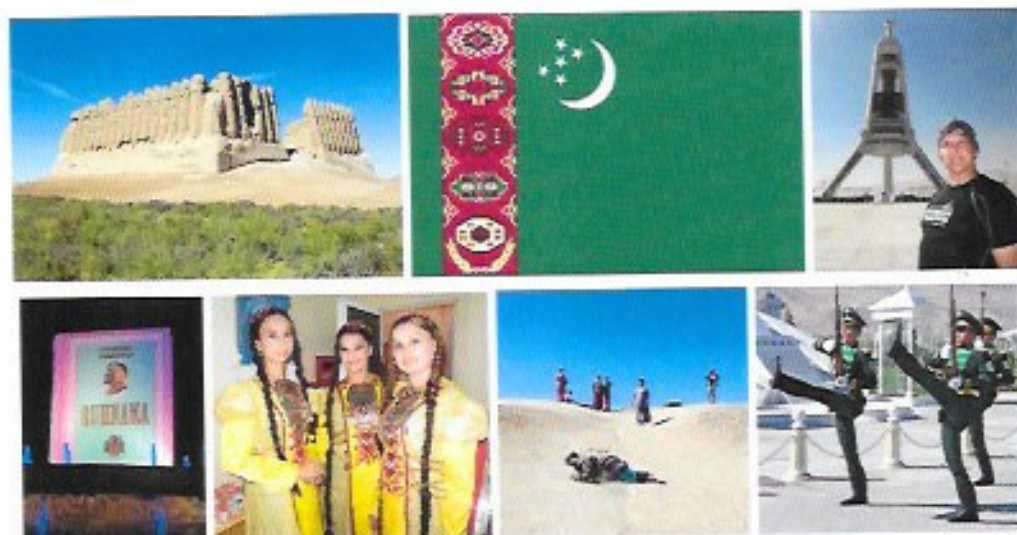
Vi reste vidare landvägen in i Turkmenistan. Gränsen blev inte så farligt byråkratisk som vi befarat även om det tog sin lilla tid. Vi möttes av ny lokal guide och minibuss och for sedan på dåliga vägar västerut in i Karakumöknen. Precis som i Uzbekistan hade man avlett mycket vatten från floderna för att

kunna odla bomull i öknen vilket också är en av huvudorsakerna till att den en gång enorma Aralsjön håller på att torka ut med de följder det fått.

I staden Mary tog vi in på Hotel Dayanc långt utanför centrum och där vi fick enorma rum på kanske 90 m² och 5 m i takhöjd. Dagen därpå besökte vi världsarvet Merv med den "korrugerade" adobebyggnaden kyz kala som, i mitt tycke, främsta sevärdhet. Efter en snabb sight-seeing i Marys centrum flög vi sedan med Turkmenistan Airlines till huvudstaden Ashgabat.

I Ashgabat som ligger i halvöknen vid Kopet Dagbergens fot tog vi in på Hotel Ak Altyn. Besöket i denna surrealistiska stad, en blandning mellan Las Vegas och nordkoreanska Pyongyang, kom att bli en av resans absoluta höjdpunkter. Den sedan några år avlidne bisarre diktatorn Niyazov initierade enorma byggnadsprojekt samt skapade en personkult kring sig själv som inte stod Nordkoreas ledare långt efter. Ett stort antal byggnader är klädda i vit italiensk marmor och där finns monument, statyer, avenyer, parker och byggnadsverk som verkligen får en att baxna. Det blev förstås en rejäl stadsrundtur med besök vid bl a Neutralitetsbågen, Jordbävningstatyn och Rukhnamamonumentet. På kvällen tog vi oss en ny tur på stan och häpnade över hur fint allt vi sett tidigare under dagen nu var upplyst och ljussatt. Hann i Ashgabat för övrigt även med att införskaffa en äkta handknuten turkmensk matta till ett mycket bra pris.

Nytt inrikesflyg från Ashgabat till Dasoguz i norr varifrån vi for till den gamla handelsstaden Kunya-Urgench där vi kikade på mer eller mindre renoverade lämningar från dess glanstid men också på kullen Kirk Mulla varifrån vi såg unga kvinnor rulla ner i förment fertilitetsstärkande syfte.

Trots stora råvarurikedomar i form av främst naturgas men också olja och annat är merparten av befolkningen i de centralasiatiska f d sovjetrepublikerna fattig. I samtliga stanländer regerar despoter och grundläggande mänskliga rättigheter saknas i stor utsträckning. I mångt och mycket är det den gamla nomenklaturen från kommunisttiden som berikat sig och fortfarande sitter vid maktens spakar. Stormakterna USA, Ryssland och Kina är mycket intresserade av ländernas naturresurser och de två förstnämnda dessutom av att nyttja militärbaser i regionen varför de mer eller mindre blundar för ländernas usla humanitära track record.

Så några ord om brittiske Sacha Baron Cohens komedi "Borat" från 2006 om kazakiske Borat och hans USA-resa. Alla jag frågat har antingen sett filmen eller åtminstone hört talas om den. Just i Kazakstan förbjöds den dock efter en mycket kort tid på biodukarna eftersom regimen inte uppskattade framställningen.

Uzbekistan

Vi korsade sedan landgränsen till Uzbekistan och möttes av samma guide som vi tidigare haft och som tog oss till Khiva, den tredje och minst kända men kanske vackraste av de stora uzbekiska sidenvägsstäderna (de övriga två är Samarkand och Buchara). I Khiva bodde vi på Hotel Orient Star vackert inrymt i en restaurerad koranskola mitt i den gamla staden. Sedan inrikesflyg med Uzbekistan Airways från den Khiva närbelägna större staden Urgench till Tasjkent.

Vi gjorde även en kulinarisk resa i resan, så att säga, och fick stifta bekantskap med en rad olika lokala rätter såsom köttträtterna shashlik och shish kebab, nudelrätten laghman, nationalrätten plov (ris, kött morötter och lök mm), piroger, dumplings och soppor. Allt detta sköljde vi ner med lokal öl, vodka och grönt eller svart the. Inte bara kulturen och maten var exotisk, så även pengarna. Har nämligen under resans gång fått stifta bekantskap med valutor jag tidigare inte ens hört talas om såsom kazakiska tenge, kirgiziska som, tadjikiska somoni, uzbekiska sum och turkmenska nya manat. Att det blir fina tillskott till min sedelsamling säger nästan sig självt.

Nu alltså åter i Tasjkent där vi haft en halvdag på egen hand och avslutningsmiddag. Snart lyfter Turkish Airlines hem oss efter tre intensiva veckor i en av turister sällan besökt men mycket naturskön och på kultur och historia rik del av världen.

The road goes on forever and the party never ends ...

Bgt - i Tasjkent, Uzbekistan

DELTAGARLISTA

Medlemmar

Lennart Flatow ***	130 länder
Britt-Marie Boudrie *	124 länder
Bengt Hildebrand ***	119 länder
Anders Larsson **	117 länder
Pyret Nilsson *	116 länder
Michael Cederborg **	112 länder
Peder Zetterberg *	111 länder

Aspiranter

Mikael Björnfort *	94 länder
Stefan Odestedt ***	90 länder
Barbara Norremo *	82 länder

Övriga

Henrik Höglund ***	78 länder
Samuel Lindholm ***	49 länder
Richard Löfgren ***	63 länder
Erika Wigervall ***	17 länder

* = Kazakstan, Kirgizistan och Tadzjikistan.

** = Tadzjikistan, Uzbekistan och Turkmenistan.

*** = Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Uzbekistan och Turkmenistan.